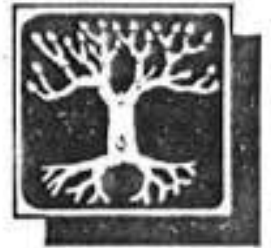

HALLANDSFARARES INFORMATION

Medlemsblad för Hallands Genealogiska Förening

Sept 1988

Nr 7

Red. Sperling Bengtsson, Särdals Lyckeväg 16, 310 42 Haverdal, tel. 035-52001.

Redaktören har ordet:

"Vem känner en ung mans väg till ena pigo?" Det är ett gammalt ordspråk från Ordspråksboken i Carl XII:s Bibel. "Tre ting äro mig för underbara, ja, fyra finnas som jag icke kan spåra ... en mans väg hos en ung kvinna." Ords. 30: 18,19.

En urgammal visdom som sattes på pränt för många sekler sedan, som mången fader har tänkt på när en son talat om, att han fäst sig vid en flicka i grannsocknen eller längre bort. Också när man söker genom Lysnings- och Vigselböckerna, känner man, hur aktuellt det gamla ordspråket alltid har varit.

Nog med funderingar över detta, varigenom det har dragits som ett osynligt nät av släktskap över bygden och ofta vållar släktforskaren huvudbry. Genom DIS' Projekt Claes skall det göras mera tillgängligt och till hösten drar vi igång på allvar här i Halland och hoppas att många hjälper till.

Några socknars Kyrkböcker är redan avskrivna eller är under avskrivning och hitintills (juli 1988) har ett tjugotal släktforskare lovat ta itu med denna Projekt Claes inledande del, avskrivning av Vigselböckerna. Nu hoppas vi att fler medlemmar och andra ställer upp och meddela i såfall undertecknad.

Från södra Halland, Höks härad, har

Knäreds Forskarring, Östra Karups Minnesvårdsförening och Veinge Hembygdsförening skrivit av och gett ut nästan alla Ministerialböcker och har börjat på Husf. och Flyttningslängder - ett imponerande arbete. Men det är bara ungefär 1/9 av Hallands församlingar och till detta kommer de socknar som har inkorporerats under senare tid, tio från Småland och Västergötland. På kartan skall fortlöpande redovisning göras hur långt arbetet fortskridit.

Eftersom Kyrkböckerna lades upp olika i varje pastorat, kan det bli problem och sådant hade jag tänkt att vi kan gemensamt diskutera vid olika sammankomster, anbytarträffar och möten och dessemellan är jag ofta anträffbar om så skulle behövas.

Till sist ett tack till alla som medverkar.

Sperling Bengtsson

Gör ett besök i HGF:s bibliotek på Broktorpsgården. Låna gärna hem Videologen till en kostnad av 10 kr per vecka. Ring någon i styrelsen så öppnar vi.

Välkomna med egna bidrag till
HALLANDSFARARES INFORMATION före
7 oktober

Styrelsen

• Höstens sammankomster •

GRÄNS-ANBYTARDAG i STRÖMSNÄSBRUK

Lördagen den 17 september, kl 9.30

Läs mer om vad som händer på närslutna anmälningssblankett.

ANBYTARTRÄFF i HALMSTAD

Tisdagen den 11 oktober, kl 19.00

Lokal: Brokatorpsgården

Tag med antavlor, släktböcker, kartor mm.

Kaffeservering

HÖSTMÖTE i VARBERG

Tisdagen den 8 november, kl 19.00

håller HGF ordinarie höstmöte i Folkets hus, Varberg med val etc enligt stadgarna. Föredrag av Ove Wennerholm, Fjärås "VEM VAR BOCKSTENSMANNEN". Kaffeservering.

ANBYTARTRÄFF i LAHOLM

Tisdagen den 22 november, kl 19.00

Närmare upplysningar i november-nr.

SKARA 1000 ÅR

I anslutning till Skaras jubileum anordnar Skara Stifts- och Landsbibliotek en utställning "SLÄKT-FORSKA TILL 1000" i Djäkneskolan lördagen den 1 oktober och söndagen den 2 oktober med början kl 11.00. Släktforskare med minst 1000 kända anor presenterar här sina arbeten.

Sveriges Släktforskarförbund har samtidigt sitt årsmöte lördagen den 1 oktober kl 14.00.

KURS I HANDSKRIFTSLÄSNING

Finns intresse kommer en kurs i handskriftsläsning att ordnas på Brokatorpsgården. I kursen kommer även studiebesök på Lantmäteriet och lärummet för släktforskare på Halmstads bibliotek att ingå.

Anmäl till: Sperling Bengtsson
Särdals Lyckeväg 16
310 42 Haverdal
Tel. 035-52001

FIN UTMÄRKEELSE

På Riksförbundets för hembygdsvärd årstämma, som hölls i Västerås, fick Sperling Bengtsson, Särdal mottaga förbundsplaketten för rik gärning i hembygdsvärdens tjänst.

RABATT I RAMSELE

Medlemmar i förbundets (SSf) medlemsföreningar och förbundets personliga medlemmar får i samband med forskarbesök i Ramsele 10% rabatt på priserna för mat och husrum på hotell Färnlöf tel. 0623-10970. SVAR 0623-10680.

SLÄKTFÖRBINDELSER ÖVER HALLANDS RIKSGRÄNS

Halland har som gränsland lidit av de internordiska konflikterna. Särskilt gränsborna blev lidande och bönderna överenskom om sk bondefred utan de avlägsna makthavarnas sanktion. Även högadeln var ofta med sina spridda godsintressen unionsvänliga. En av unionstidens verkliga stormän var Abraham Brodersen Båt av Halland med oxhuvudet som vapenbild och därför analogt även kallad tjurhuvud. Han residerade på Varberg och innehade alla Hallands kungliga borgar även Vadstadborg och Piksborg och gods-innehav i Halland-Finnveden motsvarande halva Danmark av i dag. Följande släktledning mellan herr Abraham och greve Sperling visar de danska och svenska ätternas samhörighet.

Abraham Brodersen Båt av Halland, sannolikt född på Kerr i Hellerups by, Faurås, ca 1355, danskt riksråd, avrättad, begravd i Roskilde domkyrka 1410.

g 1382 m
Merete Budde i hennes 2:a g (1:a g med Ebbe Piik) d 1415

dotter:
Birgitta Abrahamsdotter f på 1380-talet innebränd 1415

g m
Ture Stenson (Bielke) till Kråkerum (Vadstad Halland 1415) svenskt riksråd, makarnas gravsten i Vadstena d 1425

dotter:
Birgitta Turesdotter (Bielke) gravsten i Vadstena d 1436

g m
Karl Knufsson (Bonde) Sveriges marsk, senare kung, begravd i S:t Maria riddarholmskyrka, Stockholm d 1471

dotter:
Kristina Karlsdotter (Bonde) till Fågelvik, Tjust

g m
Erik Eriksson (Gyllenstierna), ätten fr Jutland, svenskt riksråd d 1477

dotter:
Karin Eriksdotter (Gyllenstierna)

g m
Erik Arvidson Trolle, dansk-svensk ätt fr Småland, riksråd. Fadern var lagman i Tiohäräd (Finnveden, Vårend, Njudung) d 1529

dotter:
Beata Trolle till Mörby, Steninge i Uppland d 1591

g m
Gabriel Kristersson Oxenstierna, ätten var fr Finnveden, riksråd d 1585

son:
Gustaf Gabrielsson Oxenstierna, Fånö, Piholm, riksråd d 1597

g m
Barbro Bielke d 1624

son:
Axel Oxenstierna, f 1583 rikskansler d 1654

g 1608 m
Anna Bått, ätten även kallad Snakenborg, f 1579 d 1649

dotter:
Katarina (Karin) Oxenstierna f 1617

g 1640 m
Johan Jespersson Cruus, kammarråd, d i Skåne 1644

dotter:
Brita Cruus f 1643 d 1716

g 1657 m
Jacob Lilliehöök, ätten fr Väster-götland, friherre, major, stupad vid Kattarp nära Lagan d 3 oktober 1657

dotter, postum:
Jakobina Katarina Lilliehöök f 24 april 1658 d 1696

g 1674 m
Gustaf Horn af Marienburg, amiralitetetsråd d 1686

dotter:
Carin Horn af Marienburg f 1675 till Händelö d 1742

g m
Caspar Otto Sperling, ätten från Mecklenburg f 1664 d 1709 överste, son av Jöran Sperling till Sperlingsholm, fältmarskalk och Ingeborg Lilliehöök, friherrinna, begravna i eget kor i S:t Nicolai, Halmstad.

Genom sina giften kunde greveätten Sperling föra sina anor tillbaka till ledande svenska medeltida ätter och danska ätter som Båt av Halland, Gyllenstierna, Piik, Skäkta, Brahe och Thott. Högadeln var i hög grad interskandinavisk, tidvis för union tidvis emot, tom Vasaätten och Oxenstiernorna var unionsvänliga 1400.

Ludvig Kollberg

Projekt Claes

färdigt

Påbörjat

1988

AVSKRIFT AV VIGSELBÖCKER

Latinets æ som läses som ä, skrives æ. Bokstaven ý läses och skrivs både som y och ij. Förkortningar skrivs ibland t ex Förkort^E, men för att slippa skifta upp en halv rad varje gång, skriv Förkortr. Det bör vara allmänt godtaget. När någon text är felskriven och överstreckad men är läslig, skrivs det med ett förbindelsetecken före och efter, t ex - Per Carlsson-.

För text som är omöjlig att läsa, skrivs bara (?) för varje skönjbart ord för eventuell senare tolkning.

Utvecklade förkortningar liksom sockennamn till utsockne gårds- och bynamn skrivs som förklaring efteråt.

Uppstår andra problem, ta kontakt med undertecknad.

Sperling Bengtsson

UTBYTE AV

MIKROFILM MOT MIKROKORT

Som väl flertalet släktforskare känner till stundar snart förändringar i vår service av nuvarande tillgänglig mikrofilm (rullfilm). Denna konverteras (överförs) nu till mikrokort (fiche). Enligt information från SVAR (svensk arkivinformation), Ramsele 1988.04.26 är ca 70% av landets församlingar klara. Följande län är under arbete eller återstår att konvertera 1987/88 Skåne; 1987/88 Halland och Värmland; 1988/89 Östergötland; 1988/89 Stockholm; 1989/90 Östsverige.

Länsbiblioteken kommer att avveckla sin utlåning av rullfilm, där materialet överförts till mikrokort, troligen i nedan nämnd ordning.

1988-07-01	BD, AC, Z, Y, X, I, W
1988-10-01	F, O, P
1989-04-01	G, H, R
1989-07-01	L, M, S
1990-01-01	K, N
1990-07-01	AB, E, (T)
1991-01-01	C, D, U, T

Vid rekvisition av kort har man tillgång till särskilda kataloger upprättade av SVAR, och speciella blanketter, tillhandahålls av folkbiblioteken. Dessa ombesörjer expeditionen till SVAR. Beställningen levereras sedan till beställaren direkt. Lånetiden är satt till fyra veckor. Låntagaren åter-sänder själv kortpaketet till SVAR i Ramsele. Kostnaden per paket, som betalas vid beställningen bestäms av respektive folkbibliotek.

Carl-Emil Agrell

AVGIFT FÖR ARKIVMATERIAL

Kulturmånden i Laholm har hittills haft som princip att all biblioteksservis ska vara kostnadsfri. Men nu har man gjort ett avsteg. I fortsättningen kommer det att kosta tio kronor att låna mikrofilm arkivmaterial.

Mikrofilmerna har överförts till sk mikrokort, som centralt hanteras av SVAR. Kostnaden täcker en volym, innehållande ett varierande antal kort mellan 1-20. En mikrofilm blir överförd ca 23 kort.

* FINGREN RINGAD, PIGAN TINGAD *

Om den gifta kvinnans två släta ringar tiga tideböckerna.

Vigselringen är en sen och lösligt motiverad novation, det ursprungliga och äkta är trolovningsringen. Den kommer närmast från den romerska katholicismens länder, till vilkas kyrkliga ritual den övergått från det gamla Rom. Till Norden kom denna trolovningsring mycket sent. Utmärkande för det nordiska giftermålet har äldst varit, att det i främsta rummet betraktades som en ättens sak, icke som en kyrklig angelägenhet. Den avgörande ceremonien

var trolovningen, som ägde rum i släktens närvaro och vid vilken ordet fördes av fästmöns fader.

Efter den katolska kyrkans seger i Norden, dröjde det icke länge, förrän den ryckt den hedniska fästningen eller trolovningen under sin domvärjo. Ceremonien förlades nu från hemmen till kyrkan, och prästen trädde i faderns ställe. I fästningsgåvorna hade ofta förekommit en ring. Över denna skulle numera prästen uttala välsignelsen och sålunda helgad sätta den på fästmöns finger.

Med tiden överflyttades emellertid själva tyngdpunkten från trolovningen till vigseln. Bruket att draga in ringen även i vigselceremonien synes i vårt land ha inkommit under 1500-talet, men det slog ej igenom förrän på 1700-talet. Det sakliga konstaterandet av en från förlovningsringen skild vigselring, given till bruden, förekom i en kunglig förordning av år 1661. Enligt äldre svensk rätt räknades trolovningsbarn av trolovade som äkta barn, och detta fortfor även sedan vigsel från 1736 blivit en nödvändig äktenskapsform.

Det ligger både folkpsykologi och kulturhistoria i det lilla draget att stormaktstidens svenskor - till synes ensamma bland Europas kvinnor - började bära två vigda ringar på ett finger.

Ur Fataburen 1931

GRAVSTENSINVENTERINGEN

Den från Genealogisk Ungdom av SSf övertagna inventeringen av gravstenar, äldre än omkring år 1850, har under året fortsatt, och efter en artikel i Släkthistoriskt Forum 2/87 märktes en tydlig ökning i antalet inventerade kyrkogårdar. Inventeringsrapporterna förvaras på kansliet i Göteborg.

Sveriges Släktforskarförbund
Vasagatan 10
411 24 Göteborg
tel 031-113344

EFTERLYSNINGAR

Sökes födelseort och datum till
Kronolänsmannen Per Sjöholm
1 g m Maria Dahlgren

f ?

d 1797 29/10

barn: Lars Peter f 1794 4/7 d späd

Lars Peter f 1797 27/5 d ?

2 g 1798 16/11 m Kristina Maria
Stenström

f 1780 19/5

d 1842 16/3

barn: Bengt f 1799 26/5

Peter Andreas f 1801 5/1
d 1859 23/11

Agneta Maria f 1803 2/5

Kan någon berätta om vad som hände Agneta Maria efter makens död. Hon var gift med adjunkten Hans Bengt Lars Dahlgren f 1794 10/11 och död 1827 12/10. De hade en dotter Johanna Catharina Beata f 1824 30/12.

Britt-Marie Nilsson, Rådmanngatan 18
511 62 SKENE, tel. 0320-40998

=====

Söker upplysningar om släkterna
KJERRULF och HERO i Halland.

Kjell Åberg, Stomgatan 27
464 00 Mellerud tel 0530-12656

MARKS SLÄKT- FORSKNINGSBYRÅ

Nåmansgatan 18 511 02 SKENE

Vi utför släktforskningsuppdrag av olika karaktär till humana priser. Vi säljer släktforskningsmaterial arkivbeständigt. Ni önskar! Vi utför! Upprättar personliga antavlor med t ex egna fotografier osv. Naturligtvis till billiga priser!
Begär 1988 års katalog.

Tel 0320 - 40998

=====